

ዕረፍቲ ኤርትራዊ ስነ ጥበባዊ

ብ ንጉሰ ሃይለ (መንሰዓይ)

01 October 2019

እቲ ብ1942 ዓ.ም.ፈ. እተወልደ ; ንገለ ኣቦና ንገለ ሓውና ንገለ ከኣ ኣያና ስነ ጥበባዊ ግርማይ ኪዳነ (ወዲ ፊሊፖ) ብ 24 September 2019 ዓ.ም.ፈ. ኣብ መበል 77 ዓመት ዕድሜኡ ኣብ ዓዲ ጥልያን ኣብታ 745 ዓመት ኣቢሉ ዝክብረላ ዝጸንሖ ከተማ ሚላኖ ብሕማም ምክንያት ከም ዝዓረፈ ዝገልጽ መርድእ ተዘርጊሑ ። ብዕለት 28 September 2019 ዓ.ም.ፈ. ከኣ ሓመድ ኣዳም ለቢሱ ።

ግርማይ ፣ ካብቶም እታ ኣዝማሪኖ እትብል ሳን ልዕሊ ኩሉ እትብጽሖም መንእሰያት ኣስመራ ሓደ ኢዩ ። እዚ ማለት ፣ ወዲ ኣባ ሻውል ዕባይ ኮምብሽታቶ ኢዩ ። ካብ ናይዚ መንነት እዚ መረጋገጺታት ሓንቲ ከኣ ፣ እታ ናይ ድርሰት ግጥማን ምህዞ ዜማኣን ዋንነት ናይ ግርማይ ዝኾነት „ዓባይ ኣባሻውል“ እትብል ኣብ ሓንቲ ካብ መደባት ማ.ት.አ. ብነፍሰሄር መም. ኣልኣሚን ዓብደሊጠፍ ዝቐረበት ደርፊ ኢያ ። ግርማይ ፊሊፖ ዝብል ስም ክሰምዑ እንክለዉ ፣ „እንታዋይ ኢዩ ?“ ብማለት ዝግረሙ ሰባት ከም ዝህልዉ እኳ ዘካትዕ ኣርእሰቲ ኣይኮነን ። ንኣይን ንከማይን ግዳ ዘገርም ዘይኮነስ ዘጉሂ ኢዩ ።

ከም ዝመሰለኒ ፣ ኣብ ኣስመራ ጸዓዱ ማለት ኤውሮጳውያን ገያሾ (ቱሪስቲ) ኮምኡ'ውን ደቂ ርሑቕ ምብራቕ (ባሕረኛታት) ዝጥቀሙላ ዘመናዊት ናይት ክላብ „ሞካምቦ“ ጥራሕ ኢያ ነይራ ። ሓበሻ ዝኹርዑሉ ጽቡቕ ደሞዝ ዝክፈል ውሩይ ጸሊም ደራፋይ ሰራሕተኛኣ ከኣ ሓደ ግርማይ ጥራሕ ኢዩ ነይሩ ። ስለዚ ከኣ መሳርሕቱን መዛውርቱን ጸዓዱ ጥልያንን ሓናፍጽን ኢዮም ነይሮም ። እዞም ሰባት እዚኣቶም ካብ 1975 ዓ.ም.ፈ. ኣትሒዞም ኮምኡ ኣብ ዓዲ ጥልያን ይነብሩ ኣለዉ ። ሎሚ ብኣካል ክሰናቡቱዎ እምበኣር ተስፋ እገብር ። ኣነ'ውን ካብቲ ኣባል ማ.ት.አ. ዝኾነሉ ዓ.ም.ፈ. ንደሓር ምስኡ ጽቡቕ ርክክብ ኢዩ መሰሪተ ። ነዚ ዘብርህ ከእ ብዙሕን ጽቡቕን ዝክርታት ኢዩ ዘለኒ ።

መዝገብ ጥምቀተይ ከም ዝምሰክሮ ግርማይ ንኣይ ብ2 ዓመት ኢዩ ዝዓብየኒ ። ምስ ሌላ ከተማ ኣስመራን ምስ ፖሊቲካ ኤርትራን ብዝነበረና ዝምድና ግዳ ንሱ ካባይ ዝሓሸ ነይሩ ። ንጉዳይ ፖሊቲካ ብዝምልከት ፣ ንሱ ካብ ጊዜ ማሕበር 7 ኣትሒዞ ብጉዳይ ነጻነት ኤርትራ ክግደስ ጀሚሩ ። እዚ ማለት ኣነ ገና ንሳ ኣጣል እንክሎኹ ፣ ንሱ ግን ንምዕባዩ ተመሃሮ ተኸቲሉ ኣብ ጉደናታት ከተማ ኣስመራ ይካየድ ኣብ ዝነበረ ሰላማዊ ሰልፊ ይካፈል ነይሩ ። እተን ማ.ተ.ደ. ማ.ም.ሃ.ል. ዝበሃላ ውሩያት ዝነበሩ ናይ ትያትር ማሕበራት ከም

ዝምስክርኦ ኣብ ሜዳ ሰነ ጥበብ እውን ካብቶም ከም ኮኩብ ጽባሕ ድሙቓት ዝነበሩ ሰነ ጥበባውያን ሓደ ነይሩ ። ንተሳታፍነት ኣብ ብረታዊ ቃልሲ ብዝምልከት እውን ብምክንያት ኣብቲ ጊዜቲ ዝነበሮ ትሑት ደረጃ ፖሊቲካ ፣ ቅድም ንሰልፊ ነጻነት (ጉጅለ ዓላ) ፣ ቀጺሉ ንሕ.ሓ.ሓ.ኤ. ብምድጋፍ ተቓሊሱ ። ሓቂ ንምዝራብ ፣ ግርማይ ካብ 80ታት ንደሓር ደጋፊ ተ.ሓ.ኤ. ኩይኑ ። ኣብዚ ጊዜ'ዚ ከኣ ኣባል ደገፍቲ ፍትሒ ጸኒሑ ። ሎሚ ኣብ መዓልቲ ቀብሩ ምሳኻትኩም ምስ ከማይ ፈተውቱ ክርክብ ደስ ምበለኒ ። ኹነታት ጥዕናይ ስለ ዘዩቐደ ግዳ በዛ ጽሕፍተይ እዚኣ እሰናቡቶ እነኹ ። ብዝተረፈ ፣ ንዕኡ ኣብ መንግስተ ሰማይ ክቕበሎ ፣ ንሰድራ ቤቱን ንፈተውቱን ንናይ ሙዚቃ ኣድነቕቱን ከኣ ጽንዓት ንክህብ ብስመይን ብስም መሳርሕቱ ነበር ሰነ ጥበባውያንን ናብ እግዚኣብሔር ጸሎተይ ኣዕርግ ።

ንጉሰ ሃይለ (መንሰዓይ)
September 2019 ዓ.ም.ፈ.